

Granskning av redovisning av kostnader i projekt

December 2019
Malin Westerberg Blom och
Jessica Fritz, EY
Diarienummer: REV 47-2019
Rapportnummer: 2/2019

Region Västerbotten

Granskning redovisning av kostnader i
projekt

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Avgränsning	4
2.4. Ansvarig nämnd	4
2.5. Genomförande	4
2.6. Revisionskriterier.....	4
3. Projektredovisning.....	5
3.1. Revisionsfråga – Finns en ändamålsenlig projektredovisning?.....	5
3.2. Revisionsfråga – Har projektkostnader redovisats på rätt kostnadskonto?	6
3.3. Revisionsfråga – Hör redovisade kostnader till projektet?	6
3.4. Revisionsfråga – Finns en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att lagens krav efterlevs vad gäller upprättande av verifikationer med tillhörande underlag?.....	7
4. Sammanfattande bedömning	9
Bilaga 1 Källförteckning.....	10

1. Sammanfattning

EY har granskat projektredovisningen på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Västerbotten i syfte att bedöma om regionstyrelsen och den regionala utvecklingsnämnden har säkerställt en ändamålsenlig intern kontroll för redovisning av projektkostnader.

Vår sammanfattande bedömning är att regionstyrelsen och den regionala utvecklingsnämnden i huvudsak har säkerställt att det finns en ändamålsenlig intern kontroll för redovisning av projektkostnader.

Projektredovisningen är ändamålsenlig. För att kunna genomföra projektuppföljning, behöver controllers lägga in projektbudgeten manuellt. Det medför en risk för att fel kan uppkomma.

Genomförd stickprovskontroll visar att samtliga 69 granskade underlag har redovisats på rätt kostnadskonto och att redovisade kostnader hör till de projekt som granskats.

I huvudsak är den interna kontrollen tillräcklig för att säkerställa att lagens krav på upprättande av verifikationer med tillhörande underlag, följs. Men det saknas hänvisning till underlag i verifikationer i två fall och det saknas organisationsnummer för en motpart.

Vi rekommenderar att regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden säkerställer att:

- ▶ verksamheten har ett tillräckligt systemstöd för att följa utfall mot projektbudget i projekt
- ▶ det görs hänvisning till samtliga underlag till verifikationer
- ▶ det finns organisationsnummer för alla motparter

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Region Västerbotten har sedan den 1 januari 2019 det regionala utvecklingsansvaret i Västerbottens län. Det innebär bland annat att regionen förvaltar statliga regionala tillväxtmedel, så kallade 1:1 anslag; för 2019 ca 119 mkr. Medlen ska användas för att finansiera regionala tillväxtåtgärder.

I Region Västerbotten är det den regionala utvecklingsnämnden som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet. Här ingår bland annat att besluta om användningen av statliga medel utifrån uppdrag från regeringen. Projektverksamhet finansieras även med medel främst från EU, kommuner, Sveriges kommuner och landsting, Kulturrådet, Vinnova och av Region Västerbottens regionala utvecklingsmedel. De senare är cirka 4,8 miljoner kronor.

Totalt finns ca 140 projekt inom regionala utvecklingsnämndens verksamhet 2019.

Regionala utvecklingsnämnden har flera roller. Nämnden kan vara projektägare och driva egna projekt eller vara medfinansierare. Nämnden är också mottagare av projektansökningar från andra organisationer och beslutar om finansiering. Fokus i denna granskning är på nämnden som projektägare.

Granskningen omfattar även regionstyrelsen, som enligt kommunallagen 6 kap 13§ är ansvarig för den ekonomiska förvaltningen.

Granskningen har genomförts mot bakgrund av regionens revisorers riskanalys där de identifierat risk för fel i redovisning av kostnader inom externfinansierade projekt.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om regionstyrelsen och den regionala utvecklingsnämnden har säkerställt en ändamålsenlig intern kontroll för redovisning av projektkostnader.

Följande revisionsfrågor besvaras i granskningen:

- 1) Finns en ändamålsenlig projektredovisning¹?
- 2) Har projektkostnader redovisats på rätt kostnadskonto?
- 3) Hör redovisade kostnader till projektet?
- 4) Finns en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att lagens krav efterlevs vad gäller upprättande av verifikationer² med tillhörande underlag?

¹ Med ändamålsenlig projektredovisning menas att kostnader redovisas på ett eget kostnadsställe för respektive projekt och att strukturen är sådan att uppföljning och analys av projektkostnader kan göras.

² Verifikation – de uppgifter som dokumenterar en ekonomisk händelse eller en vidtagen justering i bokföringen (2 kap. 3 § LKBR).

2.3. Avgränsning

Granskningen inriktas på regionala utvecklingsnämnden i rollen som projektägare för externfinansierade projekt.

Granskningen omfattar inte efterlevnad av upphandlingsregler (LOU eller LUF).

2.4. Ansvarig nämnd

Granskningen avser regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden.

2.5. Genomförande

Granskningen baseras på intervjuer med ansvariga tjänstepersoner och stickprovskontroller av underlag för att styrka hur redovisningen har gjorts. För specifikation av intervjuade personer och granskade dokument se bilaga 1 Källförteckning.

Vi har gjort ett urval för stickprovskontroller av 30 projekt. Inom dessa projekt har vi granskat totalt 69 verifikat. Vi har gjort urvalet av projekt som bedrivs inom verksamheten Regional utveckling. Det omfattar såväl pågående som avslutade projekt under 2019.

2.6. Revisionskriterier

Revisionskriterier är de bedömningsgrunder som utgör underlag för våra analyser, slutsatser och bedömningar. Regionala utvecklingsnämndens och regionstyrelsens ansvar för verksamheten regleras i följande lagar, vilka utgör den norm/ kriterier som granskningens resultat värderas mot:

- Regionstyrelsen är ansvarig för den ekonomiska förvaltningen inklusive redovisningen för Region Västerbotten (kommunallagen 6 kap 13§)
- Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens eller landstingets utveckling och ekonomiska ställning (kommunallagen 6 kap 11§)
- Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. (Kommunallagens 6 kap 6 §)

Av respektive avsnitt nedan finns ett underavsnitt där relevant kriterium för respektive område framgår.

3. Projektredovisning

3.1. Revisionsfråga – Finns en ändamålsenlig projektredovisning?

3.1.1. Kriterium

Ett projekt är enligt regionens redovisningsregler för projekt (Kontoplan 2016 med anvisningar). ”en tidsbegränsad aktivitet med tydlig start- och slutdatum med extern finansiering.” Region Västerbotten har en utökad definition enligt följande:

1. Externa eller öronmärkta interna pengar med krav på särredovisning.
2. Där det finns ett behov av att följa upp en specifik händelse där bl. a personalkostnader kommer att ingå

Controller ska lägga upp ett projektnummer³ i ekonomisystemet Agresso för varje projekt.⁴

3.1.2. Granskningsinsats

Vi har granskat 69 verifikationer i 30 projekt och kontrollerat om:

- kostnader redovisas på ett eget projektnummer för respektive projekt
- strukturen är sådan att uppföljning och analys av projektkostnader kan göras

3.1.3. Bedömning

Granskningsinsats	Svar
Har kostnader redovisats på ett eget projektnummer för projektet?	Ja. Det finns ett projektnummer upplagt i ekonomisystemet för var och ett av de 30 granskade projekten.
Är strukturen sådan att uppföljning och analys av projektkostnader kan göras?	Ja. Controller kan ta fram projektredovisning för varje projekt. Projektredovisningen är uppställd så att controller och projektledare kan göra en uppföljning och analys av redovisade projektkostnader. I ekonomisystemet saknas möjligheten att lägga in projektbudget. Controller lägger in uppgifter manuellt i ett Excel-dokument, för att kunna göra uppföljning av utfall mot budget. Den manuella hanteringen försvårar både intern uppföljning och rapportering till finansärer, enligt uppgift från projektledare och enhetschefer.

Vi bedömer att projektredovisningen är ändamålsenlig. Men vår erfarenhet är att manuell hantering av projektbudgeten medför en risk för att fel kan uppkomma.

3.1.4. Rekommendationer

Vi rekommenderar att regionala utvecklingsnämnden och regionstyrelsen ser till att det finns systemstöd för att följa upp projektens utfall mot (i projektansökan) beslutad budget.

³ Ett eget projektnummer fyller samma syfte som att redovisa på ett eget kostnadsställe. Vi har därför ändrat granskningsinsatsen till ”om kostnader redovisas på ett eget projektnummer”.

⁴ Enligt regionens redovisningsregler för projekt (Kontoplan 2016 med anvisningar).

3.2. Revisionsfråga – Har projektkostnader redovisats på rätt kostnadskonto?

3.2.1. Kriterium

Redovisningsregler

Alla ekonomiska händelser⁵ ska bokföras löpande utifrån de underlag som finns (verifikationer). Bokföringen ska göras så att det finns förutsättningar för styrelsen att kontrollera regionens ekonomi och verksamhet (Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) 3 kap 1-2§§).

Av Region Västerbottens kontoplan framgår en översikt över hur intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och eget kapital ska redovisas (Kontoplan 2016 med anvisningar)

3.2.2. Granskningsinsats

Vi har granskat 69 verifikationer i 30 projekt och kontrollerat om projektkostnader redovisas på rätt kostnadskonto⁶

De kostnader vi granskat omfattar olika typer av kostnader; exempelvis resekostnader, kost och logi, konferens- och kursavgifter, föreläsningarsvode, konsultarvoden, övriga tjänster, lönekostnader, information och reklam, lämnade bidrag och medfinansiering.

3.2.3. Bedömning

Revisionsfråga	Svar
Har projektkostnader redovisats på rätt kostnadskonto?	Ja. Samtliga granskade underlag har redovisats på rätt kostnadskonto.

3.3. Revisionsfråga – Hör redovisade kostnader till projektet?

3.3.1. Kriterium

God redovisningssed är att ett samband ska finnas mellan kostnaden som redovisas och den verksamhet som bedrivs i projektet.⁷

3.3.2. Granskningsinsats

Vi har genomfört stickprovskontroll av 69 verifikat inom 30 projekt och granskat om
a) projektkostnader endast redovisas i ett projekt

⁵ Ekonomisk händelse – "alla förändringar i storleken och sammansättningen av en kommuns förmögenhet som beror på kommunens ekonomiska relationer med omvärlden". Till exempel är en ekonomisk händelse in- och utbetalningar, uppkomna fordringar och skulder samt andra åtgärder eller transaktioner som påverkar förmögenhetens storlek eller sammansättning (2 kap. 2 § LKBR). "Även en in- eller utbetalning som har tagits emot respektive betalats ut för annans räkning är en ekonomisk händelse" (RKR R1 Bokföring och arkivering)

⁶ Med rätt kostnadskonto menas att kostnaden redovisas på det konto som bäst beskriver vad regionen har haft en kostnad för.

⁷ RKR Konceptuellt ramverk, avsnitt 5.4 " De finansiella rapporterna ska på ett tillförlitligt och neutralt sätt återspegla den verksamhet som bedrivs inom ramen för redovisningsenheten." Vår bedömning är att man utifrån god redovisningssed bör kunna likställa projektet med en redovisningsenhet för den redovisning som görs i projekten.

b) hör till projektet⁸

3.3.3. Bedömning

Granskningsinsats	Svar
Redovisas kostnader endast i ett projekt	Ja, kostnaderna har redovisats i ett projekt.
Hör kostnaderna till projektet	Ja, vår bedömning är att redovisade kostnader hör till de projekt som granskats.

3.4. Revisionsfråga – Finns en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att lagens krav efterlevs vad gäller upprättande av verifikationer med tillhörande underlag?

3.4.1. Kriterium

Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR 3 kap 9§) reglerar att en verifikation ska innehålla uppgifter om:

- När den har sammanställts
- När den ekonomiska händelsen har inträffat
- Vad den ekonomiska händelsen avser
- Vilket belopp den ekonomiska händelsen gäller
- Vilken motpart den berör
- I förekommande fall – handlingar eller andra uppgifter som legat till grund för den ekonomiska händelsen samt var de finns tillgängliga

Rådet för kommunal redovisning (RKR) förtydligar i rekommendationen RKR R1 Bokföring och arkivering att "uppgiften om en motpart ska omfatta information som gör det möjligt att identifiera motparten."

Enligt kommunallagen 6 kap 6§ ansvarar styrelsen och nämnderna för den interna kontrollen.

3.4.2. Granskningsinsats:

Vi har intervjuat ekonomiansvarig, projektledare, ekonomicontrollers och enhetschefer vid fyra enheter inom Regionala utveckling (se bilaga 1 Källförteckning). Genom stickprov har vi kontrollerat om de kontroller som controllers, projektledare och enhetschefer gör, säkerställer att verifikat innehåller de uppgifter som krävs enligt 6.1.1. ovan.

3.4.3. Iakttagelser:

Regionala utvecklingsförvaltningen kontrollerar att:

Behörig person gör attest av kostnader vid inköp. Projektledare eller annan behörig person som är insatt i projektet gör mottagningsattest. Enhetschef eller regional utvecklingsdirektör slutattesterar fakturan.

⁸ Med att kostnaden hör till projektet menas att kostnaden uppstått i projektarbetet och därmed har ett samband med projektet

Controller kontrollerar månatligen och i samband med redovisning till finansiären, att projektkostnader har redovisats rätt.

Controller, projektledare, enhetschef och ekonomiansvarig inom regionala utvecklingsförvaltningen gör varje månad en bedömning av förlustrisker i projekt.

3.4.4. Bedömning

Granskningsinsats	Svar
Framgår det när verifikationen har sammanställts?	Ja.
Framgår det när den ekonomiska händelsen har inträffat?	Ja.
Framgår det vad den ekonomiska händelsen avser?	Ja.
Framgår beloppet för den ekonomiska händelsen?	Ja.
Framgår det vilken motpart den berör?	I ett av de granskade verifikaten framgår namn och adress, men inte organisationsnummer. För övriga verifikat framgår motparten.
Finns handlingar eller andra uppgifter som legat till grund för den ekonomiska händelsen och framgår var de finns tillgängliga?	För två av 69 granskade verifikat finns sådana handlingar. Nej, i de två verifikationerna framgår inte var dessa finns.
Har attester gjorts av behörig enligt attestordning?	Ja. Stickprovskontrollerna visar att det finns en fungerande intern kontroll; att attester görs av behörig person. Mottagningsattest görs av projektledare eller annan behörig person som är insatt i projektet. Slutattest görs av enhetschef eller regional utvecklingsdirektör. Granskade attester följer gällande attestordning ⁹ .

I huvudsak är den interna kontrollen tillräcklig för att säkerställa att lagens krav efterlevs vid upprättande av verifikationer med tillhörande underlag.

3.4.5. Rekommendationer

Vi rekommenderar att regionstyrelsen säkerställer att det finns hänvisning till samtliga underlag till verifikationer och att organisationsnummer finns för alla motparter.

⁹ Regionala utvecklingsnämnden har beslutat om en delegationsordning 2019-01-10, där den regionala utvecklingsdirektören fått delegation att utse attestanter. Detta har dokumenterats i kod- och attestplan för regional utveckling.

4. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att regionstyrelsen och den regionala utvecklingsnämnden i huvudsak har säkerställt en ändamålsenlig intern kontroll för redovisning av projektkostnader.

Vi rekommenderar att regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden säkerställer att:

- ▶ verksamheten har ett tillräckligt systemstöd för att följa utfall mot projektbudget i projekt
- ▶ det görs hänvisning till samtliga underlag till verifikationer
- ▶ det finns organisationsnummer för alla motparter

Umeå den 13 december 2019

Malin Westerberg Blom
Certifierad kommunal revisor
/auktoriserad revisor

Jessica Fritz
Revisor

Bilaga 1 Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Ekonomiansvarig, regionala utvecklingsförvaltningen
- ▶ Controller redovisning, ekonomistaben
- ▶ Controllers, regionala utvecklingsförvaltningen
- ▶ Enhetschef för:
 - Näringsliv och samhällsbyggnad
 - Regional kultur
 - Externa relationer och strategisk platsutveckling
 - Företag och projektfinansiering
 -
- ▶ Projektledare för granskade projekt, enhet:
 - Näringsliv och samhällsbyggnad
 - Regional kultur
 - Externa relationer och strategisk platsutveckling
 - Företag och projektfinansiering

Källförteckning:

- ▶ Verifikationer med underlag januari – oktober 2019, regional utveckling
- ▶ Projektrapporter/huvudböcker 30 projekt inom regional utveckling
- ▶ Attestordning (beslut av regional utvecklingsdirektör efter delegation från Regionala utvecklingsnämnden 2019-01-10)
- ▶ Kontoplan 2016 med anvisningar (Västerbottens läns landsting)
- ▶ Projektpolicy (från tidigare Region Västerbotten 2017-05-17)
- ▶ Riktlinjer mot korruption och mutor antagen av landstingsstyrelsen (2018-01-31)
- ▶ Riktlinjer tjänsteresor antagen av landstingsstyrelsen (2013-12-10)